

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 24. júna 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti — Hranice, azyl a prisťahovalectvo — Smernica 2004/83/ES — Článok 24 ods. 1 — Minimálne ustanovenia pre priznanie postavenia utečenca alebo osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu — Zrušenie povolenia na pobyt — Podmienky — Pojem ‚závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku‘ — Účasť osoby, ktorá má postavenie utečenca, na činnostiach organizácie uvedenej na zozname teroristických organizácií vyhotovenom Európskou úniou“

Vo veci C-373/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Nemecko) z 27. mája 2013 a doručený Súdnemu dvoru 2. júla 2013, ktorý súvisí s konaním:

H. T.

proti

Land Baden-Württemberg,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits a M. Berger (spravodajkyňa),

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. júna 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- H. T., v zastúpení: B. Pradel, Rechtsanwalt,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, A. Lippstreu a A. Wiedmann, splnomocnení zástupcovia,
- grécka vláda, v zastúpení: M. Michelogiannaki, splnomocnená zástupkyňa,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Russo, avvocato dello Stato,

* Jazyk konania: nemčina.

— Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande a W. Bogensberger, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 11. septembra 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 21 ods. 2 a 3 a článku 24 ods. 1 a 2 smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom H. T. a Land Baden-Württemberg (Spolková krajina Bádensko-Württembersko) vo veci rozhodnutia o jeho vyhostení z územia Spolkovej republiky Nemecko a o zrušení jeho povolenia na pobyt.

Právny rámec

Medzinárodné právo

Ženevský dohovor o právnom postavení utečencov

- 3 Článok 28 Dohovoru o právnom postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], ktorý nadobudol platnosť 22. apríla 1954 (ďalej len „Ženevský dohovor“), zmeneného a doplneného Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov z 31. januára 1967, ktorý nadobudol platnosť 4. októbra 1967, vo svojom odseku 1, nazvanom „Cestovné doklady“, stanovuje:

„Zmluvné štáty vydajú utečencom zákonne sa nachádzajúcim na ich území cestovné doklady, ktoré im umožnia cestovať mimo ich územia, ak tomu nebránia závažné dôvody bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku...“

- 4 Článok 32 Ženevského dohovoru, nazvaný „Vyhostenie“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Zmluvné štáty nesmú vyhostiť utečenca zákonne sa nachádzajúceho na ich území okrem prípadov odôvodnených bezpečnosťou štátu alebo verejným poriadkom.“

- 5 Článok 33 Ženevského dohovoru, nazvaný „Zákaz vyhostenia alebo vrátenia (refoulement)“, stanovuje:

„1. Žiadny zmluvný štát nevyhostí utečenca akýmkoľvek spôsobom alebo ho nevráti na hranice územia, na ktorých by jeho život alebo jeho osobná sloboda boli ohrozené z dôvodov jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov.

2. Výhody tohto ustanovenia však nemôže požadovať utečenec, ktorého odôvodnene možno považovať za nebezpečného pre bezpečnosť štátu, v ktorom sa nachádza, alebo ktorý po tom, čo bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného z osobitne závažného trestného činu, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto štátu.“

Rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN

- 6 Bezpečnostná rada OSN prijala 28. septembra 2001 rezolúciu 1373 (2001), ktorej preambula potvrdzuje najmä „potrebu bojovať všetkými prostriedkami v súlade s chartou OSN proti hrozbe, ktorú teroristické činy predstavujú pre svetový mier a bezpečnosť“.
- 7 Podľa bodu 5 uvedenej rezolúcie Bezpečnostná rada OSN vyhlasuje „že činy, metódy a praktiky terorizmu sú v rozpore s cieľmi a princípmi Organizácie Spojených národov a že aj vedomé financovanie, plánovanie a podnecovanie teroristických činov je v rozpore s cieľmi a princípmi Organizácie Spojených národov“.
- 8 Bod 5 rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN 1377 (2001) z 12. novembra 2001 týkajúci sa hrozby pre medzinárodný mier alebo bezpečnosť v dôsledku teroristických činov zdôrazňuje, „že činy medzinárodného terorizmu sú v rozpore s cieľmi a princípmi uvedenými v Charte Organizácie Spojených národov a že financovanie, plánovanie a príprava činov medzinárodného terorizmu, ako aj akákoľvek forma podpory v tejto súvislosti, sú v tiež rozpore s cieľmi a princípmi uvedenými [v tejto charte]“.

Právo Únie

- 9 Odôvodnenia 3, 6, 10, 16, 22, 28 a 30 smernice 2004/83 uvádzajú:
„(3) Ženevský dohovor a Protokol poskytujú základný kameň pre medzinárodný právny režim na ochranu utečencov.
...
(6) Hlavným cieľom tejto smernice je na jednej strane zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá pre identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu a na druhej strane zaistiť, aby bola k dispozícii minimálna úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch.
...
(10) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie. Táto smernica sa snaží predovšetkým o zaistenie plného rešpektovania ľudskej dôstojnosti a práva na azyl žiadateľov o azyl a ich sprevádzajúcich rodinných príslušníkov.
...
(14) Priznanie postavenia utečenca je deklaračný akt.
...
(22) Činy, ktoré sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov, sú vysvetlené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov a sú okrem iného, začlenené v rezolúciách Organizácie Spojených národov týkajúcich sa opatrení na boj proti terorizmu, ktoré vyhlasujú, že „činy, metódy a praktiky terorizmu sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov“ a že „vedomé financovanie, plánovanie a podnecovanie teroristických činov, je v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov“.

...

(28) Pojem vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku sa tiež vzťahuje na prípady, v ktorých štátny príslušník tretej krajiny patrí k združeniu, ktoré podporuje medzinárodný terorizmus alebo podporuje takéto združenie.

...

(30) V rámci limitov stanovených medzinárodnými záväzkami, členské štáty môžu stanoviť, že udelenie výhod čo sa týka prístupu k zamestnaniu, sociálnemu zabezpečeniu, zdravotnej starostlivosti a prístupu k prostriedkom pre začlenenie vyžadujú vopred vydanie povolenia k pobytu.“

10 Článok 13 smernice 2004/83 s názvom „Priznanie postavenia utečenca“ stanovuje:

„Členské štáty priznajú postavenie utečenca štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorá je oprávnená ako utečenec v súlade s kapitolami II a III.“

11 Článok 14 tejto smernice s názvom „Zrušenie, ukončenie alebo odmietnutie obnovenia postavenia utečenca“ stanovuje:

„...“

4. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť postavenie priznané utečencovi vládnym, administratívnym, súdnym alebo kvázi súdnym orgánom, keď:

- a) existujú primerané dôvody preto, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný;
- b) potom ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.

...

6. Osoby, na ktoré sa uplatňujú odseky 4 alebo 5, sú oprávnené na práva uvedené v článkoch 3, 4, 16, 22, 31, 32 a 33 Ženevského dohovoru alebo na podobné práva, ak sú prítomné v tomto členskom štáte.“

12 Článok 21 uvedenej smernice s názvom „Ochrana pred zákazom vyhostenia alebo vrátenia“ stanovuje:

„1. Členské štáty rešpektujú zásadu zákazu vrátenia alebo vyhostenia v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami.

2. Tam, kde to nie je zakázané medzinárodnými záväzkami uvedenými v odseku 1, členské štáty môžu vrátiť alebo vyhostiť utečenca bez ohľadu na to, či je alebo nie je oficiálne uznaný, ak:

- a) existujú primerané [závažné – *neoficiálny preklad*] dôvody pre to, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný, alebo
- b) potom, ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.

3. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť alebo udeliť povolenie k pobytu utečencovi, na ktorého sa uplatňuje odsek 2.“

13 Článok 24 tej istej smernice, nazvaný „Povolenia na pobyt“, znie:

„1. Bezodkladne ak je to možné po udelení ich postavenia, členské štáty vydajú príjemcom postavenia utečenca povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné minimálne tri roky a obnoviteľné, pokiaľ nevyžadujú inak závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku a bez toho, aby bol dotknutý článok 21 odsek 3.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 23 odsek 1, povolenie na pobyt, ktoré má byť vydané rodinným príslušníkom príjemcov postavenia utečenca, môže byť platné maximálne tri roky a môže byť obnoviteľné.

2. Akonáhle je to možné po udelení ich postavenia, členské štáty vydajú príjemcom postavenia doplnkovej ochrany povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné minimálne jeden rok a obnoviteľné, pokiaľ nevyžadujú inak závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.“

14 Článok 28 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46), nazvaný „Ochrana proti vypovedaniu“, stanovuje:

„1. Skôr, ako sa prijme rozhodnutie o vyhostení z dôvodov verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti, hostiteľský členský štát zohľadní také aspekty, ako je napríklad dĺžka pobytu daného jednotlivca na jeho území, vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia, sociálna a kultúrna integrácia v hostiteľskom členskom štáte a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.

2. Hostiteľský členský štát nesmie prijať rozhodnutie o vyhostení proti občanom Únie alebo ich rodinným príslušníkom bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ktorí majú právo trvalého pobytu na jeho území, s výnimkou vážnych dôvodov verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti.

3. Rozhodnutie o vyhostení sa nesmie prijať proti občanom Únie s výnimkou prípadu, ak sa toto rozhodnutie zakladá na zásadne dôležitých dôvodoch verejnej bezpečnosti, ako sú definované členskými štátmi, ak:

- a) dané osoby sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov; alebo
- b) ide o maloleté osoby, s výnimkou prípadu, keď je vyhostenie potrebné v najlepšom záujme dieťaťa, ako ho stanovuje dohovor Organizácie spojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989.“

15 Článok 9 smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272), nazvaný „Odňatie alebo strata postavenia“, stanovuje:

„1. Osoby s dlhodobým pobytom nie sú naďalej oprávnené ponechať si postavenie osoby s dlhodobým pobytom v týchto prípadoch:

...

- b) prijatie opatrenia na vyhostenie za podmienok ustanovených v článku 12;

...“

Nemecké právo

- 16 § 11 zákona o pobyte, práci a integrácii cudzincov na spolkovom území (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet) z 30. júla 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950), v znení uplatniteľnom na skutkový stav vo veci samej (ďalej len „Aufenthaltsgesetz“), nazvaný „Zákaz vstupu a pobytu“, v odseku 1 stanovuje:

„Cudzinec, ktorý bol vyhostený, vrátený alebo odsunutý, nesmie znovu vstúpiť na spolkové územie a zdržiavať sa na ňom. Povolenie na pobyt sa mu neudelí ani v prípade, že budú splnené podmienky na vznik nároku podľa tohto zákona. ...“

- 17 § 25 Aufenthaltsgesetz, nazvaný „Pobyt z humanitárnych dôvodov“, stanovuje:

„1. Povolenie na pobyt sa udelí cudzincovi, ktorému bolo priznané právo na azyl aktom, ktorý nemožno napadnúť žalobou. Toto ustanovenie sa neuplatní, ak bol cudzinec vyhostený zo závažných dôvodov súvisiacich s národnou bezpečnosťou a verejným poriadkom. Až do udelenia povolenia sa pobyt považuje za udelený. Povolenie na pobyt umožňuje výkon profesijnej činnosti.

2. Povolenie na pobyt sa udelí cudzincovi, ktorému bolo priznané postavenie utečenca aktom spolkového úradu pre migráciu a utečencov, ktorý nemožno napadnúť žalobou na základe § 3 ods. 4 zákona o azylovom konaní. Ustanovenie § 1 druhá až štvrtá veta sa uplatní analogicky.

...

5. Odchyľne od § 11 ods. 1 sa povolenie na pobyt môže udeliť cudzincovi, ktorý je povinný opustiť územie na základe vykonateľného aktu, ak je toto opustenie územia nemožné z právnych a skutkových dôvodov a odstránenie prekážok pre opustenie územia nemožno očakávať v predvídateľnom čase. Povolenie na pobyt sa udelí, ak je vyhostenie pozastavené 18 mesiacov. ...“

- 18 § 51 Aufenthaltsgesetz, nazvaný „Ukončenie legálneho pobytu; zachovanie obmedzení“, v odseku 1 stanovuje:

„Platnosť povolenia na pobyt zaniká v týchto prípadoch:

...

(5) vyhostenie cudzinca,

...“

- 19 § 54 Aufenthaltsgesetz, nazvaný „Zásada vyhostenia“, znie:

„Cudzinec je v zásade vyhostený, ak:

...

(5) existuje dôvod domnievať sa, že patrí alebo patrilo k združeniu, ktoré podporuje terorizmus, alebo podporoval či podporuje takéto združenie, pričom aj členstvo alebo podpora v minulosti môžu odôvodniť vyhostenie, ak vyvolávajú aktuálne nebezpečenstvo,

...“

20 Podľa § 54a Aufenthaltsgesetz s názvom „Monitorovanie cudzincov, ktorí boli vyhostení, z dôvodu vnútornej bezpečnosti“:

„1. Cudzinec, voči ktorému existuje vykonateľné rozhodnutie o vyhostení vydané podľa § 54 bod[u] 5..., sa musí aspoň raz za týždeň hlásiť na svojom miestne príslušnom policajnom útvare, pokiaľ cudzinecký úrad nestanoví inak. Ak je cudzinec povinný opustiť územie na základe vykonateľného aktu prijatého z iného dôvodu než z dôvodov vyhostenia uvedených v prvej vete, môže byť s súlade s prvou vetou nariadená povinnosť hlásiť sa, ak je to nevyhnutné, aby sa zabránilo ohrozeniu národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku.

2. Jeho pobyt je obmedzený na obvod, v ktorom cudzinecký úrad vykonáva svoju pôsobnosť, ak tento orgán nestanoví niečo iné.

...“

21 § 55 Aufenthaltsgesetz s názvom „Vyhostenie v rámci voľnej úvahy správneho orgánu“ stanovuje:

„1. Cudzince možno vyhostiť, ak jeho pobyt môže ohroziť národnú bezpečnosť, verejný poriadok alebo iné dôležité záujmy Spolkovej republiky Nemecko.

...

3. Pri rozhodnutí o vyhostení treba zohľadniť:

- (1) dĺžku legálneho pobytu cudzinca a jeho osobné, hospodárske a iné väzby k spolkovému územiu, ktoré si zasluhujú ochranu,
- (2) následky vyhostenia pre rodinných príslušníkov alebo partnera cudzinca, ktorí sa legálne zdržiavajú na spolkovom území a žijú s ním v rodinnom alebo partnerskom spolunažívaní,
- (3) podmienky odkladu vyhostenia uvedené v § 60a ods. 2 a 2b.“

22 § 56 Aufenthaltsgesetz, nazvaný „Osobitná ochrana proti vyhosteniu“, v odseku 1 stanovuje:

„Cudzinec,

- (1) ktorý má povolenie na pobyt a minimálne päť rokov sa legálne zdržiaval na spolkovom území,

...

- (3) ktorý má povolenie na pobyt, minimálne päť rokov sa legálne zdržiaval na spolkovom území a žije v manželskom alebo nemanželskom zväzku s cudzincom v zmysle bodov 1 a 2,
- (4) ktorý žije s nemeckým rodinným príslušníkom alebo nemeckým partnerom v rodinnom alebo partnerskom spolunažívaní,
- (5) ktorému bolo priznané právo na azyl, má na spolkovom území postavenie utečenca alebo je držiteľom cestovného dokladu uvedeného v Dohovore o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 (BGBl. 1953 II, s. 559), ktorý vydal orgán Spolkovej republiky Nemecko,

požíva osobitnú ochranu proti vyhosteniu. Môže byť vyhostený len zo závažných dôvodov národnej bezpečnosti a verejného poriadku. Závažné dôvody vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku v zásade existujú v prípadoch uvedených v § 53 a § 54 bodoch 5 až 5b a 7. Ak sú splnené podmienky § 53, cudzinec spravidla bude vyhostený. Ak sú splnené podmienky § 54, o jeho vyhostení sa rozhodne v rámci voľnej úvahy správneho orgánu.“

23 § 60 Aufenthaltsgesetz s názvom „Zákaz vyhostenia“ znie:

„1. Podľa Dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 (BGBl. 1953 II, s. 559) cudzinec nesmie byť vyhostený do štátu, v ktorom je ohrozený jeho život alebo sloboda z rasových, náboženských alebo národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine či zastávania určitých politických názorov. Toto ustanovenie sa uplatní aj na osoby, ktoré majú právo na azyl, a na cudzincov, ktorí buď získali postavenie utečenca aktom, ktorý nemožno napadnúť žalobou, alebo majú na spolkovom území postavenie utečenca z iného dôvodu, alebo im bolo mimo spolkového územia priznané postavenie zahraničného utečenca v súlade so [Ženevským dohovorom].

...

...

8. Odsek 1 sa neuplatní, ak sa cudzinec zo závažných dôvodov musí považovať za hrozbu pre bezpečnosť Spolkovej republiky Nemecko alebo ak po tom, čo mu bol konečným rozsudkom uložený trest odňatia slobody v trvaní minimálne tri roky za obzvlášť závažný trestný čin, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť. Toto ustanovenie sa uplatní aj vtedy, ak cudzinec splňuje podmienky podľa § 3 ods. 2 zákona o azylovom konaní.

9. V prípadoch uvedených v odseku 8 možno proti cudzincovi, ktorý požiadal o azyl, odchylné od ustanovení zákona o azylovom konaní prijať vykonateľné opatrenie o vyhostení. ...

...“

24 § 60a Aufenthaltsgesetz s názvom „Dočasný odklad vyhostenia (tolerancia)“ stanovuje:

....

2. Vyhostenie cudzinca sa odkladá, dokým je toto vyhostenie nemožné zo skutkových a právnych dôvodov a povolenie na pobyt nebolo udelené. ...

3. Odkladom vyhostenia cudzinca nie je dotknutá jeho povinnosť opustiť územie.

...“

25 § 18 zákona o verejných združeniach (Gesetz zur Regelung des öffentlichen Vereinsrechts) z 5. augusta 1964 (BGBl. 1964 I, s. 593), v znení uplatniteľnom na skutkový stav vo veci samej (ďalej len „Vereinsgesetz“), s názvom „Územná pôsobnosť zákazov združení“ stanovuje:

„Zákazy združení, ktoré majú sídlo mimo územia, na ktoré sa vzťahuje tento zákon, avšak majú na danom území pobočky, sa uplatnia len na tieto pobočky. Ak združenie na území, na ktoré sa vzťahuje tento zákon, nemá nijakú pobočku, zákaz (§ 3 ods. 1) sa uplatní na jeho činnosť na tomto území.“

26 § 20 Vereinsgesetz, nazvaný „Porušenie zákazov“, v odseku 1 stanovuje:

„Tomu, kto činnosťou vykonávanou na území, na ktoré sa vzťahuje tento zákon,

...

(4) porušuje vykonateľný zákaz uložený na základe § 14 ods. 3 prvej vety alebo § 18 druhej vety,

...

bude uložený trest odňatia slobody v trvaní až jeden rok alebo peňažný trest, ak čin nie je trestný podľa § 84, 85, 86a alebo podľa § 129 až 129b trestného zákona...

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 27 Pán H. T., narodený v roku 1956, je tureckým štátnym príslušníkom kurdskej národnosti. Od roku 1989 žije v Nemecku so svojou ženou, takisto tureckou štátnou príslušníčkou, a s ich ôsmimi deťmi, z ktorých piati sú nemeckými štátnymi príslušníkmi.
- 28 Od 24. júna 1993 sa pánovi H. T. priznalo postavenie utečenca v zmysle Ženevského dohovoru. Toto priznanie bolo odôvodnené politickou činnosťou, ktorú viedol v exile v prospech Kurdskej strany pracujúcich (ďalej len „PKK“), ako aj politickým prenasledovaním, ktoré mu hrozilo, ak by sa vrátil do Turecka.
- 29 Dňa 7. októbra 1993 bolo pánovi H. T. udelené povolenie na trvalý pobyt v Nemecku.
- 30 Rozhodnutím z 21. augusta 2006 príslušné orgány pánovi H. T. odňali postavenie utečenca z dôvodu, že politická situácia v Turecku sa zmenila, a preto mu už v tejto krajine nehrozilo prenasledovanie.
- 31 Toto rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Verwaltungsgericht Karlsruhe (Správny súd v Karlsruhe, Nemecko) z 30. novembra 2007, takže pánovi H. T. zostalo zachované postavenie utečenca.
- 32 V 90. rokoch sa H. T. rôznymi spôsobmi podieľal na politických činnostiach v prospech PKK a organizácií s ňou spojených či jej nástupníckych organizácií.
- 33 Rozhodnutím z 22. novembra 1993 spolkový minister vnútra zakázal PKK a iným organizáciám s ňou spojeným vyvíjať činnosti v Nemecku.
- 34 Na základe § 20 Vereinsgesetz príslušné orgány začali proti pánovi H. T. trestné konanie za podporovanie PKK po tom, čo proti nemu získali dôkazy pri domovej prehliadke jeho bytu. V tomto konaní sa zistilo, že H. T. zhromažďoval dary pre PKK a príležitostne distribuoval periodikum *Serxwebûn* vydávané PKK.
- 35 Rozsudkom z 3. decembra 2008 Landgericht Karlsruhe (Krajinský súd v Karlsruhe) uložil pánovi H. T. pokutu vo výške 3 000 eur za porušenie zákazu činnosti s ohľadom na právo združovať sa. Po tom, čo Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) zamietol odvolanie proti tomuto rozsudku, tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 8. apríla 2009.
- 36 Rozhodnutím z 27. marca 2012 Regierungspräsidium Karlsruhe (Regionálna rada mesta Karlsruhe) nariadila v mene Spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko vyhostenie pána H. T. zo Spolkovej republiky Nemecko (ďalej len „rozhodnutie o vyhostení“). Toto rozhodnutie, ktoré je založené na § 54 bode 5, § 55 a 56 Aufenthaltsgesetz, bolo odôvodnené skutočnosťou, že H. T. podporoval PKK až do roku 2011, a teda že predstavoval „aktuálne nebezpečenstvo“ v zmysle § 54 bodu 5 Aufenthaltsgesetz. Uvedeným rozhodnutím bola dotknutej osobe uložená v súlade s § 54a Aufenthaltsgesetz povinnosť hlásiť sa dvakrát týždenne na príslušnom policajnom útvere a obmedzená sloboda pohybu len na

územie mesta Mannheim (Nemecko), v ktorom mal bydlisko. Napokon podľa § 51 ods. 1 Aufenthaltsgesetz toto rozhodnutie viedlo automaticky k zániku platnosti povolenia na pobyt, ktoré bolo pánovi H. T. udelené.

37 Vzhľadom na rodinné spolunažívanie H. T. s manželkou a maloletými deťmi a s prihladením na povolenie na trvalý pobyt, ktoré mu už bolo udelené, ako aj na právo na azyl a na postavenie utečenca, ktoré mu boli priznané, však bolo rozhodnutie o vyhostení vydané v rámci voľnej úvahy správneho orgánu na základe § 56 ods. 1 Aufenthaltsgesetz a príslušný orgán rozhodol vyhostenie pána H. T. odložiť. Žaloba, ktorú podal H. T. proti tomuto rozhodnutiu, bola zamietnutá rozsudkom Verwaltungsgericht Karlsruhe zo 7. augusta 2012.

38 Pán H. T. podal proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd a ten uznesením z 28. novembra 2012 toto odvolanie pripustil. Uvedený súd vyjadruje pochybnosti v súvislosti so zrušením povolenia na pobyt pána H. T., a teda kladie si otázku, či možno rozhodnutie o vyhostení odôvodniť z hľadiska článku 21 ods. 2 a 3 a článku 24 smernice 2004/83. Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd Bádenska-Württemberska) zastáva najmä názor, že povinnosť uložená členským štátom podľa článku 24 ods. 1 prvého pododseku tejto smernice udeliť osobám, ktorým bolo priznané postavenie utečenca, povolenie na pobyt, ktoré má platnosť aspoň tri roky, má za následok zákaz zrušiť toto povolenie na pobyt alebo už existujúce povolenie, pokiaľ neexistuje nijaký z dôvodov, pre ktoré možno udelenie povolenia od počiatku odmietnuť.

39 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. a) Treba právnu úpravu, ktorá sa uvádza v článku 24 ods. 1 prvom pododseku smernice 2004/83 a týka sa povinnosti členských štátov vydať povolenie na pobyt osobám, ktorým bolo priznané postavenie utečenca, rešpektovať aj pri zrušení povolenia na pobyt, ktoré už bolo vydané?

b) Treba preto túto právnu úpravu vykladať v tom zmysle, že bráni zrušeniu alebo ukončeniu platnosti povolenia na pobyt (napríklad na základe vyhostenia podľa vnútroštátneho práva) v prípade osoby s priznaným postavením utečenca, keď nie sú splnené podmienky uvedené v článku 21 ods. 3 v spojení s odsekom 2 smernice 2004/83 alebo ‚závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku‘ v zmysle článku 24 ods. 1 prvého pododseku tejto smernice?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku písm. a) a b):

a) Ako treba vykladať dôvod vylúčenia v podobe ‚závažných dôvodov vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku‘ v zmysle článku 24 ods. 1 prvého pododseku smernice 2004/83 s ohľadom na riziká vyplývajúce z podpory teroristického združenia?

b) Môžu ‚závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku‘ v zmysle článku 24 ods. 1 prvého pododseku smernice 2004/83 existovať v prípade, keď osoba s priznaným postavením utečenca podporovala organizáciu PKK okrem iného vyberaním darov a stálou účasťou na podujatiach blízkyh tejto organizácii, aj pokiaľ nie sú splnené podmienky na prelomenie zákazu vyhostenia a vrátenia podľa článku 33 ods. 2 Ženevského dohovoru..., a teda ani podmienky podľa článku 21 ods. 2 smernice 2004/83?

3. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku písm. a):

Je zrušenie, resp. ukončenie platnosti povolenia na pobyt, ktoré bolo udelené osobe s priznaným postavením utečenca (napríklad formou vyhostenia podľa vnútroštátneho práva), podľa práva Únie prípustné len v prípade existencie podmienok podľa článku 21 ods. 3 v spojení s odsekom 2 smernice 2004/83 [resp. následnej právnej úpravy rovnakého znenia v smernici Európskeho

parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, s. 9)]?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a tretej otázke

- 40 Vo svojej prvej a tretej otázke, ktorými sa treba zaoberať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či a za akých podmienok článok 24 ods. 1 smernice 2004/83 členskému štátu povoľuje, aby zrušil povolenie na pobyt utečencovi či ukončil platnosť tohto povolenia na pobyt, aj keď toto ustanovenie, na rozdiel od článku 21 ods. 3 tejto smernice, takúto možnosť výslovne nestanovuje. V prípade kladnej odpovede sa vnútroštátny súd pýta, či je zrušenie takéhoto povolenia na pobyt povolené len na základe článku 21 ods. 2 a 3 uvedenej smernice, pokiaľ už utečenec nie je chránený pred vrátením, alebo aj na základe článku 24 ods. 1 tejto smernice.
- 41 Na zodpovedanie týchto otázok treba preskúmať pôsobnosť článku 21 ods. 2 a 3 smernice 2004/83 a článku 24 ods. 1 tejto smernice, ako aj vzťahy, ktoré medzi týmito dvomi ustanoveniami existujú.
- 42 Článok 21 ods. 1 smernice 2004/83 stanovuje, že členské štáty musia rešpektovať zásadu zákazu vrátenia v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami. Článok 21 ods. 2 tejto smernice, ktorého znenie v podstate preberá znenie článku 33 ods. 2 Ženevského dohovoru, však stanovuje výnimku z tejto zásady, keď členským štátom priznáva diskrečnú právomoc vrátiť utečenca, pokiaľ im to nezakazujú medzinárodné záväzky a pokiaľ existujú závažné dôvody na to, aby bol utečenec považovaný za hrozbu pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza, a pokiaľ ako osoba odsúdená právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu. Naproti tomu článok 21 uvedenej smernice sa vôbec nezmieňuje o vyhostení utečenca okrem prípadu vrátenia.
- 43 V prípade, že situácia utečenca splňuje podmienky stanovené v článku 21 ods. 2 smernice 2004/83, členské štáty, ktoré disponujú diskrečnou právomocou vrátiť alebo nevrátiť utečenca, majú tri možnosti. Po prvé môžu dotknutého utečenca vrátiť. Po druhé môžu dotknutého utečenca vyhostiť do tretej krajiny, v ktorej mu nehrozí riziko, že bude prenasledovaný alebo sa stane obeťou vážneho bezprávia v zmysle článku 15 tejto smernice. Po tretie môžu utečencovi povoliť, aby zostal na ich území.
- 44 Pokiaľ je vrátenie možné podľa článku 21 ods. 2 smernice 2004/83, členské štáty majú tiež v súlade s článkom 21 ods. 3 tejto smernice možnosť zrušiť povolenie na pobyt, ukončiť jeho platnosť alebo zamietnuť obnovenie jeho platnosti. Keď totiž dôjde k vráteniu utečenca, netreba mu už udeliť povolenie na pobyt, prípadne netreba, aby bol naďalej držiteľom povolenia na pobyt alebo aby bola platnosť tohto povolenia obnovená. Ako uviedla generálna advokátka v bode 62 svojich návrhov, ak teda utečenec nepatrí do pôsobnosti článku 21 ods. 2 uvedenej smernice, článok 21 ods. 3 tejto smernice sa neuplatní. V prípade, že členský štát začne konanie proti utečencovi za takých okolností, o aké ide vo veci samej, avšak nemôže ho vrátiť, lebo podmienky požadované v článku 21 ods. 2 tej istej smernice nie sú splnené, povolenie na pobyt tohto utečenca na základe článku 21 ods. 3 smernice 2004/83 nemôže byť zrušené.
- 45 Kládne sa teda otázka, či za takýchto okolností môže členský štát v každom prípade spôsobom, ktorý je zlučiteľný s touto smernicou, zrušiť utečencovi povolenie na pobyt na základe článku 24 ods. 1 uvedenej smernice.

- 46 V tejto súvislosti treba konštatovať, že toto ustanovenie výslovne stanovuje len možnosť neudeliť povolenie na pobyt, a nie možnosť zrušiť takéto povolenie alebo ukončiť jeho platnosť. Konkrétne toto ustanovenie ukladá členským štátom povinnosť udeliť utečencovi čo najskôr povolenie na pobyt platné aspoň tri roky, ktorého platnosť možno obnoviť. Od tejto povinnosti sa možno odchýliť len vtedy, ak tomu bránia závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.
- 47 Napriek tomu, že neexistuje výslovné ustanovenie, ktoré by členským štátom povolilo na základe článku 24 ods. 1 smernice 2004/83 zrušiť povolenie na pobyt, ktoré už bolo utečencovi udelené, viacero argumentov svedčí v prospech výkladu, ktorý členským štátom umožňuje k takémuto opatreniu pristúpiť.
- 48 Po prvé treba konštatovať, že znenie článku 24 ods. 1 uvedenej smernice výslovne nevyklučuje možnosť zrušiť povolenie na pobyt.
- 49 Po druhé sa zdá, že zrušenie povolenia na pobyt je v súlade s účelom tohto ustanovenia. Ak majú členské štáty právo odmietnuť vydanie alebo obnovenie platnosti povolenia na pobyt, pokiaľ to odôvodňujú závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku, musia byť *a priori* oprávnené zrušiť takéto povolenie na pobyt alebo ukončiť jeho platnosť, pokiaľ takéto dôvody nastanú po jeho vydaní.
- 50 Po tretie tento výklad je tiež v súlade so štruktúrou smernice 2004/83. Ako správne uvádza Európska komisia, článok 24 ods. 1 tejto smernice dopĺňa jej článok 21 ods. 3 v tom, že implicitne, avšak nevyhnutne oprávňuje dotknutý členský štát, aby zrušil povolenie na pobyt alebo ukončil jeho platnosť, vrátane prípadov, keď podmienky článku 21 ods. 2 uvedenej smernice nie sú splnené, pokiaľ to závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku v zmysle článku 24 tej istej smernice odôvodňujú.
- 51 Z toho vyplýva, že členské štáty môžu zrušiť povolenie na pobyt udelené utečencovi alebo ukončiť platnosť tohto povolenia buď na základe článku 21 ods. 3 smernice 2004/83 za predpokladu, že tento utečenec patrí do pôsobnosti článku 21 ods. 2 tejto smernice, alebo ak o takýto prípad nejde, na základe článku 24 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ takéto opatrenie odôvodňujú závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.
- 52 Ďalej, ako uviedla generálna advokátka v bode 68 svojich návrhov, takýto výklad podporujú prípravné práce na smernici 2004/83, ktoré ozrejmujú, že článok 24 ods. 1 tejto smernice bol vložený na návrh Spolkovej republiky Nemecko v nadväznosti na útoky v Spojených štátoch amerických 11. septembra 2001. Toto ustanovenie teda bolo vložené, aby členským štátom ponúklo možnosť za určitých osobitných podmienok obmedziť pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín v rámci schengenského priestoru s cieľom bojovať proti terorizmu a zahrnúť tak do právnej úpravy ohrozenie vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku. Z týchto úvah vyplýva, že uvedené ustanovenie implicitne priznáva členským štátom možnosť zrušiť už udelené povolenie na pobyt, pokiaľ sú splnené podmienky, ktoré stanovuje.
- 53 Takýto výklad vyplýva aj z povinnosti, ktorú členským štátom stanovuje článok 24 ods. 1 smernice 2004/83, a to udeliť osobám, ktoré majú postavenie utečenca, povolenie na pobyt platné aspoň tri roky, keďže nutným logickým následkom tejto povinnosti je možnosť zrušiť toto povolenie na pobyt. V tejto súvislosti treba napríklad pripomenúť, že článok 9 ods. 1 písm. b) smernice 2003/109 výslovne upravuje stratu postavenia osoby s dlhodobým pobytom v dôsledku prijatia opatrenia o vyhostení.
- 54 Napokon v tomto kontexte možnosť, aby členský štát zrušil povolenie na pobyt, ktoré už utečencovi udelil, zodpovedá zrejým logickým požiadavkám. Nemožno totiž vylúčiť, že členský štát, ktorý udelil utečencovi povolenie na pobyt, sa z čisto náhodného dôvodu následne dozvie o existencii skutkov, ktorých sa tento utečenec dopustil pred vydaním povolenia na pobyt a ktoré, ak by o nich tento členský štát vedel včas, by bránili vydaniu tohto povolenia zo závažných dôvodov vnútornej

bezpečnosti alebo verejného poriadku. Nebolo by totiž zlučiteľné s cieľom sledovaným smernicou 2004/83, ak by v takejto situácii neexistovala nijaká možnosť zrušiť takéto už udelené povolenie na pobyt. Tento záver platí tým skôr, pokiaľ akty pripisované dotknutému utečencovi boli spáchané po udelení dotknutého povolenia na pobyt.

- 55 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú a tretiu otázku odpovedať tak, že smernica 2004/83 sa má vykladať v tom zmysle, že povolenie na pobyt, ktoré už bolo utečencovi udelené, možno zrušiť buď na základe článku 24 ods. 1 smernice, pokiaľ existujú závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku v zmysle tohto ustanovenia, alebo na základe článku 21 ods. 3 uvedenej smernice, pokiaľ existujú dôvody na uplatnenie výnimky zo zásady zákazu vrátenia stanovenej v článku 21 ods. 2 tej istej smernice.

O druhej otázke

- 56 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či podpora teroristického združenia zo strany utečenca môže predstavovať „závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku“ v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, a to aj napriek tomu, že tento utečenec nepatrí do pôsobnosti článku 21 ods. 2 tejto smernice.
- 57 Na účely poskytnutia užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu treba na úvod konštatovať, že pojem „závažné dôvody“ uvedený v článku 21 ods. 2 písm. a) smernice 2004/83 a pojem „závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku“ uvedený v článku 24 ods. 1 tejto smernice nie sú definované ani v týchto ustanoveniach, ani v nijakom inom ustanovení uvedenej smernice.
- 58 V tomto kontexte je podľa ustálenej judikatúry potrebné určiť význam a rozsah týchto pojmov tak, že sa zohľadní tak znenie dotknutých ustanovení práva Únie a ich kontext, ako aj ciele sledované právnou úpravou, ktorej sú súčasťou (pozri najmä rozsudky Lundberg, C-317/12, EU:C:2013:631, bod 19, a Bouman, C-114/13, EU:C:2015:81, bod 31) a v tomto prípade i vývoj tejto právnej úpravy (pozri analogicky rozsudok Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, bod 135).
- 59 Pokiaľ ide o znenie článku 21 ods. 1 písm. a) a článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, treba uviesť, ako tvrdí Komisia vo svojich pripomienkach, že táto smernica sa vyznačuje rozdielmi vo formulácii v jednotlivých jazykových verziách – a teda určitou nesúdržnosťou –, pokiaľ ide o podmienky, ktorým podliehajú výnimky stanovené týmito ustanoveniami. K tomu sa pridáva skutočnosť, že nemecká verzia článku 21 ods. 2 uvedenej smernice používa iné výrazy než tie, ktoré používa nemecká verzia článku 33 ods. 2 Ženevského dohovoru („stichhaltige Gründe“ namiesto „schwerwiegende Gründe“), pričom anglická a francúzska verzia článku 21 ods. 2 tej istej smernice používajú výraz uvedený v anglickej a vo francúzskej verzii článku 33 ods. 2 uvedeného dohovoru („reasonable grounds“ a „raisons sérieuses“).
- 60 Za týchto podmienok treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou v prípade, ak existuje rozdiel medzi jazykovými verziami textu, predmetné ustanovenie sa musí vykladať a uplatňovať jednotným spôsobom pri zohľadnení existujúcich verzií vo všetkých jazykoch Európskej únie (rozsudok M. a i., C-627/13 a C-2/14, EU:C:2015:59, bod 48 a citovaná judikatúra).
- 61 Formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia práva Únie sa nemôže chápať ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia alebo sa v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami. Takýto prístup by totiž nebol v súlade s požiadavkou jednotnosti pri uplatňovaní práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok M. a i., C-627/13 a C-2/14, EU:C:2015:59, bod 48 a citovanú judikatúru).

- 62 V prípade rozdielov medzi jednotlivými jazykovými verziami právneho predpisu Únie treba predmetné ustanovenie vykladať podľa jeho kontextu a cieľov sledovaných právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok M. a i., C-627/13 a C-2/14, EU:C:2015:59, bod 49 a citovaná judikatúra).
- 63 V tomto ohľade treba najprv pripomenúť, že postavenie utečenca sa musí priznať osobe, pokiaľ spĺňa minimálne normy stanovené právom Únie. Na základe článku 13 smernice 2004/83 členské štáty priznajú toto postavenie štátnemu každému príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorá je oprávnená ako utečenec v súlade s kapitolami II a III tejto smernice. Z odôvodnenia 14 tejto smernice, podľa ktorého je priznanie uvedeného postavenia deklaračným aktom, vyplýva, že členské štáty v tomto ohľade nedisponujú nijakou diskrečnou právomocou.
- 64 Z článku 78 ods. 1 ZFEÚ ďalej vyplýva, že spoločná politika, ktorú Únia vyvíja v oblasti azylu, má za cieľ poskytnúť „zodpovedajúce právne postavenie“ každému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, „ktorý potrebuje medzinárodnú ochranu“, a zabezpečiť „súlad so zásadou non-refoulement“ [zákazu vrátenia – *neoficiálny preklad*].
- 65 Treba tiež pripomenúť, že táto zásada zákazu vrátenia je ako základné právo zaručená článkom 18 a článkom 19 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.
- 66 Odôvodnenie 10 smernice 2004/83 na tento účel spresňuje, že táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie, pričom zabezpečuje plné rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a práva na azyl žiadateľov o azyl a ich sprevádzajúcich rodinných príslušníkov.
- 67 Odôvodnenie 6 smernice 2004/83 totiž uvádza, že hlavným cieľom tejto smernice je zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá na identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, a ďalej zaistiť, aby bola k dispozícii minimálna úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch.
- 68 Článok 21 ods. 2 a článok 24 ods. 1 uvedenej smernice predstavujú v tomto ohľade prebratie práv priznaných všetkým osobám právom Únie s cieľom zabezpečiť im trvalú ochranu pred prenasledovaním do pozitívneho práva. Obe tieto ustanovenia sú napokon súčasťou kapitoly VII tej istej smernice, nazvanej „Obsah medzinárodnej ochrany“, ktorej cieľom je vymedziť výhody, ktoré môžu požívať úspešní žiadatelia o postavenie utečenca alebo o doplnkovú ochranu.
- 69 Hoci, ako bolo konštatované v bode 50 tohto rozsudku, existuje nielen určité prekrývanie, ale aj komplementárnosť medzi článkom 21 ods. 2 a 3 smernice 2004/38 a článkom 24 ods. 1 tejto smernice, keďže obe tieto ustanovenia sa týkajú možnosti poskytnutej členským štátom zamietnuť udelenie povolenia na pobyt, zrušiť ho, ukončiť jeho platnosť alebo zamietnuť obnovenie jeho platnosti, je pritom nesporné, že uvedené ustanovenia majú odlišnú pôsobnosť a patria do odlišných právnych režimov.
- 70 Článok 21 ods. 1 smernice 2004/83 stanovuje zásadu, podľa ktorej sú utečenci spravídla chránení pred vrátením. Naopak článok 21 ods. 2 tejto smernice zavádza výnimku z tejto zásady umožňujúcu vrátenie utečenca bez ohľadu na to, či tak bol formálne uznaný, buď na základe článku 21 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice, pokiaľ existujú závažné dôvody domnievať sa, že predstavuje hrozbu pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom sa nachádza, alebo na základe článku 21 ods. 2 písm. b) tej istej smernice, pokiaľ ako osoba odsúdená právoplatným rozsudkom za obzvlášť závažný trestný čin predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.
- 71 Aj keď je vrátenie utečenca v zásade povolené odchylným ustanovením článku 21 ods. 2 smernice 2004/83, je až tým najkrajnejším riešením, ktoré členský štát môže použiť, ak iné opatrenie nie je možné alebo dostatočné na to, aby čelilo nebezpečenstvu, ktoré tento utečenec predstavuje pre bezpečnosť alebo spoločnosť tohto členského štátu. V prípade, že členský štát na základe článku 14

ods. 4 tejto smernice zruší postavenie utečenca priznaného osobe, ukončí jeho platnosť alebo zamietne obnovenie jeho platnosti, táto osoba požíva v súlade s článkom 14 ods. 6 uvedenej smernice práva, ktoré sú vymenované najmä v článkoch 32 a 33 Ženevského dohovoru.

- 72 Následky uplatnenia výnimky stanovenej v článku 21 ods. 2 smernice 2004/83 môžu byť pre dotknutého utečenca veľmi drastické, ako uviedla generálna advokátka v bode 81 svojich návrhov, keďže môže byť vrátený do krajiny, kde mu môže hroziť prenasledovanie. To je dôvod, pre ktorý toto ustanovenie podmieňuje prax vrátenia prísnymi podmienkami, lebo konkrétne len utečenec, ktorý bol odsúdený právoplatným rozsudkom za „obzvlášť závažný trestný čin“, sa môže považovať za osobu, ktorá predstavuje „nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu“ v zmysle uvedeného ustanovenia. Okrem toho aj vtedy, ak sú tieto podmienky splnené, predstavuje vrátenie dotknutého utečenca len možnosť ponechanú na voľnej úvahe členských štátov, ktoré si môžu zvoliť iné, menej prísne možnosti.
- 73 Naopak článok 24 ods. 1 smernice 2004/83, ktorého znenie má abstraktnejšiu povahu ako znenie článku 21 ods. 2 tejto smernice, sa týka len zamietnutia udeliť povolenie na pobyt utečencovi a zrušenia tohto povolenia na pobyt, a nie vrátenia tohto utečenca. Toto ustanovenie sa teda týka len prípadov, keď hrozba, ktorú predstavuje uvedený utečenec pre vnútornú bezpečnosť, nemôže odôvodniť stratu postavenia utečenca ani *a fortiori* vrátenie tohto utečenca. To je dôvod, prečo uplatnenie výnimky stanovenej v článku 24 ods. 1 uvedenej smernice nepredpokladá existenciu obzvlášť závažného trestného činu.
- 74 Následky zrušenia povolenia na pobyt na základe článku 24 ods. 1 smernice 2004/83 sú teda pre utečenca menej ťažké, lebo toto opatrenie nemôže viesť k odňatiu jeho postavenia utečenca a ešte menej k jeho vráteniu v zmysle článku 21 ods. 2 tejto smernice.
- 75 Z toho vyplýva, že pojem „závažné dôvody“ v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83 má širší dosah než pojem „závažné dôvody“ v zmysle článku 21 ods. 2 tejto smernice a že niektoré okolnosti, ktoré nemajú taký stupeň závažnosti, ktorý by členský štát oprávňoval uplatniť výnimku stanovenú v článku 21 ods. 2 uvedenej smernice a prijať rozhodnutie o vrátení, však môžu tomuto členskému štátu na základe článku 24 ods. 1 tejto smernice umožniť, aby dotknutého utečenca zbavil povolenia na pobyt.
- 76 Vzhľadom na to, čo bolo spresnené, treba pripomenúť, že pokiaľ ide o osobitnú otázku položenú vnútroštátnym súdom, či podpora teroristického združenia môže predstavovať „závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku“ v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, toto ustanovenie nedefinuje pojmy „vnútorná bezpečnosť“ či „verejný poriadok“.
- 77 Naproti tomu Súdny dvor už mal príležitosť vykladať pojmy „vnútorná bezpečnosť“ a „verejný poriadok“, ktoré sú uvedené v článkoch 27 a 28 smernice 2004/38. Aj keď táto smernica sleduje iné ciele než smernica 2004/83 a hoci členské štáty majú naďalej možnosť v súlade so svojimi vnútroštátnymi potrebami, ktoré sa môžu v jednotlivých členských štátoch a v rôznych obdobiach líšiť, určiť požiadavky verejného poriadku a verejnej bezpečnosti (rozsudok I., C-348/09, EU:C:2012:300, bod 23 a citovaná judikatúra), nič to nemení na tom, že rozsah ochrany, ktorú spoločnosť zamýšľa poskytnúť svojim základným záujmom, sa nemôže meniť v závislosti od právneho postavenia osoby, ktorá tieto záujmy porušuje.
- 78 Na účely výkladu pojmu „závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku“ v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/38 treba teda najprv vziať do úvahy, že už bolo rozhodnuté, že pojem „verejná bezpečnosť“ v zmysle článku 28 ods. 3 smernice 2004/83 zahŕňa tak vnútornú, ako aj verejnú bezpečnosť členského štátu (pozri najmä rozsudok Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 43 a citovanú judikatúru), a teda že dosah na fungovanie inštitúcií a podstatných verejných služieb, ako aj prežitie obyvateľstva a riziko vážneho narušenia vonkajších vzťahov alebo mierového spoluzitia národov, alebo ešte dosah na vojenské záujmy môžu ovplyvňovať verejnú bezpečnosť (rozsudok

Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 44). Ďalej Súdny dvor takisto v tejto súvislosti rozhodol, že pojem „naliehavé dôvody vnútornej bezpečnosti“ v zmysle uvedeného článku 28 ods. 3 smernice 2004/38 predpokladá nielen existenciu dosahu na verejnú bezpečnosť, ale aj to, že takýto dosah má obzvlášť vysoký stupeň závažnosti, čo je vyjadrené použitím výrazu „naliehavé dôvody“ (rozsudok Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 41).

- 79 Ďalej treba uviesť, že výklad pojmu „verejný poriadok“ uvedený v smernici 2004/38, najmä v článkoch 27 a 28, bol podaný v judikatúre Súdneho dvora v tom zmysle, že použitie tohto pojmu v každom prípade predpokladá popri porušení spoločenského poriadku, ktorým je každé porušenie zákona, existenciu skutočnej, existujúcej a dostatočne vážnej hrozby ovplyvňujúcej jeden zo základných záujmov spoločnosti (pozri najmä rozsudok Biankov, C-249/11, EU:C:2012:608, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 80 Pokiaľ ide v tejto súvislosti konkrétne o smernicu 2004/83, treba pripomenúť, že podľa odôvodnenia 28 tejto smernice sa pojmy „vnútorná bezpečnosť“ a „verejný poriadok“ vzťahujú aj na prípady, keď štátny príslušník tretej krajiny patrí k združeniu podporujúcemu medzinárodný terorizmus alebo podporuje takéto združenie.
- 81 Okrem toho treba konštatovať, že článok 1 ods. 3 spoločnej pozície Rady 2001/931/SZBP z 27. decembra 2001 o uplatňovaní špecifických opatrení na boj s terorizmom (Ú. v. ES L 344 s. 93; Mim. vyd. 08/001, s. 217), v znení účinnom ku dňu vzniku skutkových okolností vo veci samej (ďalej len „spoločná pozícia 2001/931“), definuje, čo treba chápať pod pojmom „teroristický čin“, a že práve PKK sa nachádza na zozname pripojenom k tejto spoločnej pozícii.
- 82 Zo všetkých týchto úvah vyplýva, že podpora, ktorú utečenec poskytuje organizácii zapojenej do činov patriacich do pôsobnosti spoločnej pozície 2001/931, tak v zásade predstavuje okolnosť, ktorá môže preukazovať, že podmienky na uplatnenie výnimky stanovené v článku 24 ods. 1 smernice 2004/83 sú splnené.
- 83 Zaradenie organizácie na zoznam pripojený k spoločnej pozícii 2001/931 teda predstavuje, ako uviedla generálna advokátka v bode 95 svojich návrhov, jasný náznak, že je to teroristická organizácia alebo že existuje podozrenie, že ňou je. Takúto okolnosť teda musí príslušný orgán nevyhnutne zohľadniť pri prvotnom overovaní, či sa dotknutá organizácia dopustila teroristických činov.
- 84 Treba tiež v každom jednotlivom prípade overiť, či činy dotknutej organizácie môžu ohroziť vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83. Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, pokiaľ ide o článok 12 ods. 2 písm. b) tejto smernice, že teroristické činy, ktoré sa vyznačujú násilím voči civilnému obyvateľstvu, hoci sú spáchané s údajne politickým cieľom, sa musia považovať za vážne nepolitické trestné činy v zmysle tohto ustanovenia (rozsudok B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 81).
- 85 Navyše Súdny dvor konštatoval, že medzinárodné teroristické činy sú vo všeobecnosti a bez ohľadu na účasť štátu v rozpore s cieľmi a zásadami Spojených národov (rozsudok B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 83). Z toho vyplýva, že členský štát sa môže v prípade existencie takýchto činov oprávnené dovoliavať závažných dôvodov vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, aby mohol uplatniť výnimku stanovenú v tomto ustanovení.
- 86 Po vykonaní tohto overenia však príslušný orgán musí následne posúdiť jemu známe konkrétne skutočnosti, aby určil, či podpora dotknutej organizácie vo forme pomoci pri získavaní finančných prostriedkov a pravidelnej účasti na akciách usporiadaných touto organizáciou, čo je zrejme prípad pána H. T. v konaní vo veci samej, patrí do pôsobnosti článku 24 ods. 1 smernice 2004/83.

- 87 Aj keď totiž činy spáchané organizáciou, ktorá je zapísaná na zoznam pripojený k spoločnej pozícii 2001/931 z dôvodu jej zapojenia do teroristických činov, môžu súvisieť s dôvodom výnimky uvedenej v článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, samotná okolnosť, že dotknutá osoba podporovala túto organizáciu, nemôže mať automaticky za následok zrušenie jej povolenia na pobyt na základe tohto ustanovenia (pozri analogicky rozsudok B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 88).
- 88 Neexistuje priamy vzťah medzi spoločnou pozíciou 2001/931 a smernicou 2004/83, pokiaľ ide o ich ciele, a nie je dôvodné, aby príslušný orgán, pokiaľ zamýšľa zbaviť utečenca povolenia na pobyt podľa článku 24 ods. 1 tejto smernice, vychádzal len z jeho podpory organizácie uvedenej na zozname prijatom mimo rámca, ktorý uvedená smernica zaviedla s ohľadom na Ženevský dohovor (pozri v tomto zmysle rozsudok B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 89).
- 89 Z toho vyplýva, pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, že podmienky, za ktorých bola organizácia podporovaná pánom H. T. zapísaná na zoznam pripojený k spoločnej pozícii 2001/931, nemožno porovnávať s individuálnym posúdením konkrétnych skutočností, ktoré musia predchádzať každému rozhodnutiu, ktoré zbavuje utečenca povolenia na pobyt podľa článku 24 ods. 1 smernice 2004/83 (pozri analogicky rozsudok B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 91).
- 90 V rámci súdneho preskúmania posúdenia, ktoré vykonal príslušný orgán, tak vnútroštátny súd musí preskúmať úlohu, ktorú H. T. skutočne zohral v rámci svojej podpory tejto organizácie, a najmä zistiť, či on sám spáchal teroristické činy, či a v akej miere bol zapojený do plánovania, rozhodovania alebo riadenia iných osôb na účely spáchania trestných činov tohto druhu, a či a v akej miere financoval takéto činy alebo zaobstaral pre iné osoby prostriedky na ich spáchanie.
- 91 Pokiaľ ide v prejednávanom prípade o podporovanie PKK zo strany pána H. T., zo spisu vyplýva, že dotknutá osoba sa zúčastnila na povolených stretnutiach a udalostiach, ako sú oslavy kurdskeho Nového roka, ako aj na vyberaní darov pre túto organizáciu. Existencia takýchto aktov však nevyhnutne neznamená, že ich autor podporoval legitimitu teroristických činností. Akty tohto druhu *a fortiori* nepredstavujú samy osebe teroristické činy.
- 92 V tomto kontexte je vnútroštátny súd tiež povinný posúdiť stupeň závažnosti hrozby pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok vyplývajúci z aktov, ktorých sa dopustil H. T. Konkrétne musí najmä overiť, či možno tejto osobe pripísať osobnú zodpovednosť za uskutočňovanie činností PKK. Hoci je v tejto súvislosti pravda, že treba zohľadniť trestné odsúdenie pána H. T. právoplatným rozsudkom, ku ktorému došlo 3. decembra 2008, tomuto súdu prislúcha s ohľadom na zásadu proporcionality, ktorú opatrenie, ktoré sa malo prijať, muselo rešpektovať, skúmať, či nebezpečenstvo, ktoré dotknutá osoba mohla v minulosti prípadne predstavovať pre vnútornú bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok Spolkovej republiky Nemecko, ešte existovalo ku dňu prijatia rozhodnutia, o ktoré ide vo veci samej.
- 93 V tejto súvislosti uvedenému vnútroštátnemu súdu takisto prislúcha, aby zohľadnil okolnosť, že pánovi H. T. bola uložená pokuta, a nie trest odňatia slobody, a skúmať, či vzhľadom na túto okolnosť, prípadne povahu činov, ktorých sa dotknutá osoba dopustila, existujú „závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku“ v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, ktoré odôvodňujú zrušenie povolenia na pobyt pána H. T.
- 94 Po týchto spresneniach treba ešte dodať, že uplatnenie výnimky stanovenej v článku 24 ods. 1 smernice 2004/83 členským štátom má pre dotknutého utečenca za následok po prvé stratu jeho povolenia na pobyt, aj keď je tento utečenec, rovnako ako v prípade, o ktorý ide vo veci samej, oprávnený legálne sa zdržiavať na území tohto členského štátu na inom právnom základe.
- 95 V tejto súvislosti však treba zdôrazniť, že utečenec, ktorého povolenie na pobyt bolo zrušené podľa článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, si zachováva svoje postavenie utečenca, pokiaľ a dokým nie je platnosť tohto postavenia ukončená. Aj keď je totiž dotknutá osoba zbavená povolenia na pobyt, zostáva utečencom a z toho dôvodu si zachováva právo na výhody, ktoré kapitola VII tejto smernice

zaručuje všetkým utečencom, najmä právo na ochranu pred vrátením, zachovanie celistvosti rodiny, na vydávanie cestovných dokladov, na prístup k zamestnaniu a vzdelaniu, sociálnemu zabezpečeniu, zdravotnej starostlivosti a k ubytovaniu, slobodu pohybu v rámci členského štátu a prístup k prostriedkom na začlenenie. Inými slovami, členský štát nemá nijakú diskrečnú právomoc v súvislosti s tým, či bude tomuto utečencovi naďalej poskytovať hmotnoprávne výhody zaručené uvedenou smernicou, alebo mu ich odmietne.

- 96 Aj keď je pravda, že odôvodnenie 30 smernice 2004/83 stanovuje, že v rámci limitov určených medzinárodnými záväzkami môžu členské štáty stanoviť, že „udelenie výhod čo sa týka prístupu k zamestnaniu, sociálnemu zabezpečeniu, zdravotnej starostlivosti a prístupu k prostriedkom pre začlenenie vyžadujú vopred vydanie povolenia k pobytu“, takto stanovená podmienka odkazuje na kroky čisto správneho charakteru, lebo kapitola VII tejto smernice má za cieľ zaručiť utečencom minimálnu úroveň výhod vo všetkých členských štátoch. Navyše vzhľadom na to, že toto odôvodnenie nemá nijaké zodpovedajúce ustanovenia v uvedenej smernici, nemôže predstavovať právny základ, ktorý by členským štátom umožňoval znížiť výhody zaručené touto kapitolou VII, pokiaľ je utečencovi povolenie na pobyt zrušené.
- 97 Keďže tieto práva priznané utečencom sú dôsledkom priznania postavenia utečenca a nie vydania povolenia na pobyt, kým utečenec má takéto postavenie, musí mať práva, ktoré sú mu tak zaručené smernicou 2004/83, pričom tieto práva možno obmedziť len za podmienok stanovených kapitolou VII tejto smernice a členské štáty nemajú právo stanoviť ďalšie obmedzenia, ktoré v nej nie sú uvedené.
- 98 Z tohto dôvodu, pokiaľ ide o konanie vo veci samej, skutočnosť, ktorá vyplýva zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, že zrušenie povolenia na pobyt pána H. T., ku ktorému došlo automaticky v nadväznosti na rozhodnutie o vyhostení, malo vplyv na jeho prístup k zamestnaniu, vzdelaniu a iným sociálnym právam, lebo v nemeckom práve je požívanie týchto práv spojené so zákonným držaním povolenia na pobyt, je nezlučiteľná so smernicou 2004/83.
- 99 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú položenú otázku odpovedať tak, že podporovanie teroristického združenia zapísaného na zoznam pripojený k spoločnej pozícii Rady 2001/931/SZBP z 27. decembra 2001 môže predstavovať jeden zo „závažných dôvodov vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku“ v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, aj keď podmienky stanovené v článku 21 ods. 2 tejto smernice nie sú splnené. Na to, aby sa povolenie na pobyt udelené utečencovi mohlo zrušiť na základe článku 24 ods. 1 tejto smernice z dôvodu, že podporuje takéto teroristické združenie, sú príslušné orgány pod kontrolou vnútroštátnych súdov povinné vykonať individuálne posúdenie konkrétnych skutkových okolností týkajúcich sa činností dotknutého utečenca, ako aj dotknutého združenia. Ak sa členský štát rozhodne vyhostiť utečenca, ktorému bolo povolenie na pobyt zrušené, no preruší výkon tohto rozhodnutia, je s uvedenou smernicou nezlučiteľné, aby bol tento utečenec zbavený prístupu k výhodám zaručeným kapitolou VII tejto smernice, okrem prípadu, že sa uplatní výnimka výslovne stanovená touto smernicou.

O trovách

- 100 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany sa má vykladať v tom zmysle, že povolenie na pobyt, ktoré už bolo utečencovi udelené, možno zrušiť buď na základe článku 24 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ existujú závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku v zmysle tohto ustanovenia, alebo na základe článku 21 ods. 3 uvedenej smernice, pokiaľ existujú dôvody na uplatnenie výnimky zo zásady zákazu vrátenia stanovenej v článku 21 ods. 2 tej istej smernice.**
2. **Podporovanie teroristického združenia zapísaného na zoznam pripojený k spoločnej pozícii Rady 2001/931/SZBP z 27. decembra 2001 o uplatňovaní špecifických opatrení na boj s terorizmom, v jej znení účinnom ku dňu skutkových okolností vo veci samej, môže predstavovať jeden zo „závažných dôvodov vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku“ v zmysle článku 24 ods. 1 smernice 2004/83, aj keď podmienky stanovené v článku 21 ods. 2 tejto smernice nie sú splnené. Na to, aby sa povolenie na pobyt udelené utečencovi mohlo zrušiť na základe článku 24 ods. 1 tejto smernice z dôvodu, že podporuje takéto teroristické združenie, príslušné orgány sú pod kontrolou vnútroštátnych súdov povinné vykonať individuálne posúdenie konkrétnych skutkových okolností týkajúcich sa činností dotknutého utečenca, ako aj dotknutého združenia. Ak sa členský štát rozhodne vyhostiť utečenca, ktorému bolo povolenie na pobyt zrušené, no preruší výkon tohto rozhodnutia, je s uvedenou smernicou nezlučiteľné, aby bol tento utečenec zbavený prístupu k výhodám zaručeným kapitolou VII tejto smernice, okrem prípadu, že sa uplatní výnimka výslovne stanovená touto smernicou.**

Podpisy